

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์การวิจัย 3 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาที่ไม่ได้มาตรฐานจากการประเมินภายนอกสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาที่ไม่ได้มาตรฐานจากการประเมินคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) เพื่อกำหนดแนวทางการแก้ปัญหาที่เหมาะสมในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาที่ไม่ได้มาตรฐานจากการประเมินภายนอกสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 การวิจัยเชิงสำรวจ

- 1.1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม
- 1.2 ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาที่ไม่ได้มาตรฐาน
- 1.3 ผลการประเมินและจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา
- 1.4 แนวทางในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาที่เหมาะสม

ตอนที่ 2 การวิจัยโดยใช้การสนทนากลุ่ม

- 2.1 การสนทนากลุ่ม (focus group) เขตกรุงเทพมหานคร
- 2.2 การสนทนากลุ่ม (focus group) เขตต่างจังหวัด
- 2.3 ผลการสังเคราะห์แนวทางในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาที่เหมาะสมจากการสนทนากลุ่ม

ตอนที่ 1 การวิจัยเชิงสำรวจ

1.1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ ประสบการณ์ทำงาน ระดับการศึกษา ภูมิภาค และบทบาทในสถานศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ61.35) อายุ 41-50 ปี (ร้อยละ39.80) มีประสบการณ์ทำงาน 21 ปีขึ้นไป (ร้อยละ48.52) ระดับการศึกษาสูงสุดปริญญาตรีหรือเทียบเท่า (ร้อยละ69.74) อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ร้อยละ53.29) และมีบทบาทในสถานศึกษาเป็นครู (ร้อยละ 54.28) ข้อมูลปรากฏดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตัวแปร

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	373	61.35
หญิง	235	38.65
2. อายุ		
30 ปีหรือต่ำกว่า	88	14.47
31-40 ปี	106	17.43
41-50 ปี	242	39.80
มากกว่า 50 ปี	172	28.29
3. ประสบการณ์ทำงาน		
1-5 ปี	105	17.27
6-10 ปี	74	12.17
11-15 ปี	67	11.02
16-20 ปี	67	11.02
21 ปีขึ้นไป	295	48.52
4. ระดับการศึกษาสูงสุด		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	65	10.69
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	424	69.74
ปริญญาโท	119	19.57
5. ภาค		
เหนือ	146	24.01
กลาง	25	4.11
ตะวันออกเฉียงเหนือ	324	53.29
ตะวันออก	21	3.45
ตะวันตก	11	1.81
ใต้	81	13.32

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
6. บทบาทในสถานศึกษา		
ผู้บริหาร	160	26.32
ครู	330	54.28
คณะกรรมการสถานศึกษา	118	19.41
รวม	608	100

1.2 ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาที่ไม่ได้มาตรฐาน

การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาที่ไม่ได้มาตรฐานจากการประเมินภายนอกสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งประกอบด้วย 1) ระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาของสถานศึกษาในปัจจุบัน และ 2) ระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่ต้องการ โดยความต้องการจำเป็น (needs) คำนวณจากผลต่างของค่าเฉลี่ยระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่คาดหวัง และระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาของสถานศึกษาในปัจจุบัน และผู้วิจัยได้ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย โดยการทดสอบค่า t (t-test) เป็นรายตัวบ่งชี้ ของแต่ละมาตรฐาน

ตารางที่ 4.2 ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ด้านผู้เรียน แบ่งเป็น 7 มาตรฐาน พบว่า มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ มีค่าเฉลี่ยของระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่คาดหวัง อยู่ในระดับสูงมาก ($M=4.62$, $SD=0.50$) และค่าเฉลี่ยระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่เป็นอยู่อยู่ในระดับสูง ($M=3.62$, $SD=0.65$) จากการทดสอบ t-test พบว่า ค่าเฉลี่ยของระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาทั้งสองสภาพมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงว่าสถานศึกษามีความต้องการจำเป็นที่ในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาในมาตรฐานที่ 1 และเมื่อพิจารณาเป็นรายตัวบ่งชี้พบว่า ทุกตัวบ่งชี้ในมาตรฐานที่ 1 มีค่าเฉลี่ยของระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาทั้งสองสภาพมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงว่าสถานศึกษามีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาทุกตัวบ่งชี้ และค่าเฉลี่ยของระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่เป็นอยู่น้อยที่สุดคือ ด้านผู้เรียนมีความประหยัดและใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ($M=3.46$, $SD=0.85$) และค่าเฉลี่ยของระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่คาดหวังที่มากที่สุด คือ ด้านผู้เรียนมีความมกตัญญูกตเวที ($M=4.66$, $SD=0.53$)

มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี มีค่าเฉลี่ยของระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่คาดหวัง อยู่ในระดับสูงมาก ($M=4.62$, $SD=0.54$) และ

ค่าเฉลี่ยระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่เป็นอยู่อยู่ในระดับสูง ($M=3.75$, $SD=0.59$) จากการทดสอบ t-test พบว่า ค่าเฉลี่ยของระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาทั้งสองสภาพมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงว่าสถานศึกษามีความต้องการจำเป็นที่ในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาในมาตรฐานที่ 2 และเมื่อพิจารณาเป็นรายตัวบ่งชี้พบว่า พบว่า ทุกตัวบ่งชี้ในมาตรฐานที่ 2 มีค่าเฉลี่ยของระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาทั้งสองสภาพมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงว่าสถานศึกษามีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาทุกตัวบ่งชี้ และค่าเฉลี่ยของระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่เป็นอยู่ที่น้อยที่สุดคือ ด้านผู้เรียนมีความมั่นใจ กล่าวแสดงออกอย่างเหมาะสมและให้เกียรติ ($M=3.45$, $SD=0.84$) และค่าเฉลี่ยของระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่คาดหวังที่มากที่สุด คือ ด้านผู้เรียนไม่เสพหรือแสวงหาผลประโยชน์จากสิ่งเสพติด และสิ่งมอมเมา หลีกเลี่ยงสภาวะที่เสี่ยงต่อความรุนแรง โรคภัย และอุบัติเหตุ รวมทั้งปัญหาทางเพศ ($M=4.67$, $SD=0.91$)

มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพ และลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา มีค่าเฉลี่ยของระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่คาดหวัง อยู่ในระดับสูงมาก ($M=4.47$, $SD=0.53$) และค่าเฉลี่ยระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่เป็นอยู่อยู่ในระดับสูง ($M=3.56$, $SD=0.68$) จากการทดสอบ t-test พบว่า ค่าเฉลี่ยของระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาทั้งสองสภาพมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงว่าสถานศึกษามีความต้องการจำเป็นที่ในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาในมาตรฐานที่ 3 และเมื่อพิจารณาเป็นรายตัวบ่งชี้พบว่า พบว่า ทุกตัวบ่งชี้ในมาตรฐานที่ 3 มีค่าเฉลี่ยของระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาทั้งสองสภาพมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงว่าสถานศึกษามีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาทุกตัวบ่งชี้ และค่าเฉลี่ยของระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่เป็นอยู่ที่น้อยที่สุดคือ ด้านผู้เรียนมีความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมด้านดนตรี/นาฏศิลป์ โดยไม่ขัดหลักศาสนา ($M=3.26$, $SD=0.88$) และค่าเฉลี่ยของระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่คาดหวังที่มากที่สุด คือ ด้านผู้เรียนมีความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมด้านกีฬา/นันทนาการ ($M=4.57$, $SD=0.55$)

มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ มีค่าเฉลี่ยของระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่คาดหวัง อยู่ในระดับสูง ($M=4.40$, $SD=0.63$) และค่าเฉลี่ยระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่เป็นอยู่อยู่ในระดับปานกลาง ($M=3.04$, $SD=0.65$) จากการทดสอบ t-test พบว่า ค่าเฉลี่ยของระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาทั้งสองสภาพมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงว่าสถานศึกษามีความต้องการจำเป็นที่ในการพัฒนา

คุณภาพสถานศึกษาในมาตรฐานที่ 4 และเมื่อพิจารณาเป็นรายตัวบ่งชี้พบว่า พบว่า ทุกตัวบ่งชี้ในมาตรฐานที่ 4 มีค่าเฉลี่ยของระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาทั้งสองสภาพมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงว่าสถานศึกษามีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาทุกตัวบ่งชี้ และค่าเฉลี่ยของระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่เป็นอยู่ที่น้อยที่สุดคือ ด้านผู้เรียนมีทักษะการคิดอย่างสร้างสรรค์ และจินตนาการ ($M=2.95$, $SD=0.74$) และค่าเฉลี่ยของระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่คาดหวังที่มากที่สุด คือ ด้านผู้เรียนมีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และคิดไตร่ตรอง ($M=4.40$, $SD=0.63$)

มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยของระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่คาดหวัง อยู่ในระดับสูง ($M=4.39$, $SD=0.65$) และค่าเฉลี่ยระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่เป็นอยู่ อยู่ในระดับปานกลาง ($M=2.83$, $SD=0.73$) จากการทดสอบ t-test พบว่า ค่าเฉลี่ยของระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาทั้งสองสภาพมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงว่าสถานศึกษามีความต้องการจำเป็นที่ในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาในมาตรฐานที่ 5 และเมื่อพิจารณาเป็นรายตัวบ่งชี้พบว่า พบว่า ทุกตัวบ่งชี้ในมาตรฐานที่ 5 มีค่าเฉลี่ยของระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาทั้งสองสภาพมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงว่าสถานศึกษามีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาทุกตัวบ่งชี้ และค่าเฉลี่ยของระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่เป็นอยู่ที่น้อยที่สุดคือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ($M=2.51$, $SD=0.87$) และค่าเฉลี่ยของระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่คาดหวังที่มากที่สุด คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา และกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ($M=4.44$, $SD=0.66$)

มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยของระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่คาดหวัง อยู่ในระดับสูง ($M=4.42$, $SD=0.63$) และค่าเฉลี่ยระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่เป็นอยู่ อยู่ในระดับปานกลาง ($M=2.90$, $SD=0.68$) จากการทดสอบ t-test พบว่า ค่าเฉลี่ยของระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาทั้งสองสภาพมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงว่าสถานศึกษามีความต้องการจำเป็นที่ในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาในมาตรฐานที่ 6 และเมื่อพิจารณาเป็นรายตัวบ่งชี้พบว่า พบว่า ทุกตัวบ่งชี้ในมาตรฐานที่ 6 มีค่าเฉลี่ยของระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาทั้งสองสภาพมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงว่าสถานศึกษามีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาทุกตัวบ่งชี้และค่าเฉลี่ยของระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่เป็นอยู่ที่น้อยที่สุดคือ ด้านผู้เรียนสามารถใช้ห้องสมุด ใช้แหล่งความรู้ และสื่อต่างๆ ทั้งภายในและนอกสถานศึกษา ($M=2.83$,

$SD=0.83$) และค่าเฉลี่ยของระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่ต้องการที่มากที่สุด คือ ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน สนใจแสวงหาความรู้จากแหล่งต่างๆ รอบตัว ($M=4.44$, $SD=0.63$)

มาตรฐานที่ 7 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต มีค่าเฉลี่ยของระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่คาดหวัง อยู่ในระดับสูง ($M=4.48$, $SD=0.58$) และค่าเฉลี่ยระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่เป็นอยู่ อยู่ในระดับปานกลาง ($M=3.31$, $SD=0.65$) จากการทดสอบ t-test พบว่า ค่าเฉลี่ยของระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาทั้งสองสภาพมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงว่าสถานศึกษามีความต้องการจำเป็นที่ในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาในมาตรฐานที่ 7 และเมื่อพิจารณาเป็นรายตัวบ่งชี้พบว่า พบว่า ทุกตัวบ่งชี้ในมาตรฐานที่ 7 มีค่าเฉลี่ยของระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาทั้งสองสภาพมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงว่าสถานศึกษามีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาทุกตัวบ่งชี้และค่าเฉลี่ยของระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่เป็นอยู่น้อยที่สุดคือ ด้านผู้เรียนสามารถวางแผน ทำงานตามลำดับขั้นตอน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($M=3.13$, $SD=0.71$) และค่าเฉลี่ยของระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่คาดหวังที่มากที่สุด คือ ผู้เรียนมีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริตและหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ตนสนใจ ($M=4.55$, $SD=0.63$)

ตารางที่ 4.2 ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ด้านผู้เรียน

มาตรฐาน	สภาพที่เป็นอยู่		สภาพที่คาดหวัง		t
	Mean	S.D	Mean	S.D	
มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์					
1.1 ผู้เรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบ	3.61	0.73	4.62	0.56	-33.24**
1.2 ผู้เรียนมีความซื่อสัตย์สุจริต	3.63	0.71	4.56	0.63	-31.92**
1.3 ผู้เรียนมีความกตัญญูกตเวที	3.66	0.72	4.66	0.53	-33.41**
1.4 ผู้เรียนมีความเมตตากรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และไม่เห็นแก่ตัว	3.65	0.79	4.63	0.58	-30.04**
1.5 ผู้เรียนมีความประหยัด และใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า	3.46	0.85	4.62	0.58	-33.05**
1.6 ผู้เรียนปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม	3.74	0.88	4.60	0.62	-24.50**
รวม	3.62	0.65	4.62	0.50	-38.40**

* $p < .05$, ** $p < .01$

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

มาตรฐาน	สภาพที่เป็นอยู่		สภาพที่คาดหวัง		t
	Mean	S.D	Mean	S.D	
มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี					
2.1 ผู้เรียนรู้จักดูแลสุขภาพ สุขนิสัย และ ออกกำลังกายสม่ำเสมอ	3.62	0.75	4.58	0.56	-32.13**
2.2 ผู้เรียนมีน้ำหนัก ส่วนสูง และมี สมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์	3.65	0.66	4.56	0.52	-33.48**
2.3 ผู้เรียนไม่เสพหรือแสวงหาผลประโยชน์ จากสิ่งเสพติด และสิ่งมอมเมา หลีกเลี่ยง สภาพที่เสี่ยงต่อความรุนแรง โรคภัย และ อุบัติเหตุ รวมทั้งปัญหาทางเพศ	3.85	0.68	4.67	0.91	-20.15**
2.4 ผู้เรียนมีความมั่นใจ กล้าแสดงออก อย่างเหมาะสมและให้เกียรติผู้อื่น	3.45	0.84	4.57	0.61	-32.01**
2.5 ผู้เรียนร่าเริงแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ต่อเพื่อน ครู และผู้อื่นและชอบมาโรงเรียน	3.99	0.73	4.65	0.54	-22.77**
รวม	3.75	0.59	4.62	0.54	-34.58**
มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพ และลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา					
3.1 ผู้เรียนมีความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรม ด้านศิลปะ	3.45	0.79	4.45	0.59	-30.78**
3.2 ผู้เรียนมีความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรม ด้านดนตรี/นาฏศิลป์ โดยไม่ขัดหลักศาสนา	3.26	0.88	4.38	0.63	-31.97**
3.3 ผู้เรียนมีความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรม ด้านกีฬา/นันทนาการ	3.90	0.73	4.57	0.55	-23.92**
3.4 ผู้เรียนสนใจและเข้าร่วมกิจกรรม ศิลปวัฒนธรรม และประเพณีที่ดั้งเดิมของ ท้องถิ่นและของไทย	3.66	0.82	4.45	0.64	-26.29**
รวม	3.56	0.68	4.47	0.53	-34.50**

*p< .05, ** p<.01

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

มาตรฐาน	สภาพที่เป็นอยู่		สภาพที่คาดหวัง		t
	Mean	S.D	Mean	S.D	
มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์					
4.1 ผู้เรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ สรุปความคิดอย่างเป็นระบบและมีการคิดแบบองค์รวม	3.11	0.64	4.41	0.63	-42.06**
4.2 ผู้เรียนมีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และคิดไตร่ตรอง	3.00	0.73	4.40	0.66	-41.16**
4.3 ผู้เรียนมีทักษะการคิดอย่างสร้างสรรค์และจินตนาการ	2.95	0.74	4.38	0.67	-41.71**
รวม	3.04	0.65	4.40	0.63	-43.95**
มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร (คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบรายขอระดับชาติในระดับดี ในระดับชั้น ป.3 ป. ม.3 และ ม.6)					
5.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	2.75	0.79	4.37	0.71	-45.71**
5.2 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์	2.65	0.80	4.37	0.70	-46.03**
5.3 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์	2.72	0.79	4.36	0.74	-45.41**
5.4 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	2.87	0.79	4.41	0.68	-43.10**
5.5 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา	3.08	0.90	4.44	0.66	-35.23**
5.6 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	3.05	0.87	4.44	0.66	-36.62**
5.7 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี	3.01	0.90	4.40	0.69	-35.90**
5.8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ	2.51	0.87	4.30	0.79	-43.81**
รวม	2.83	0.73	4.39	0.65	-47.34**

*p< .05, ** p<.01

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

มาตรฐาน	สภาพที่เป็นอยู่		สภาพที่คาดหวัง		t
	Mean	S.D	Mean	S.D	
มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง					
6.1 ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน สนใจแสวงหาความรู้จากแหล่งต่างๆ รอบตัว	2.96	0.71	4.44	0.63	-46.46**
6.2 ผู้เรียนใฝ่รู้ ใฝ่เรียน สนุกกับการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ	2.88	0.71	4.41	0.66	-45.64**
6.3 ผู้เรียนสามารถใช้ห้องสมุด ใช้แหล่งความรู้ และสื่อต่างๆ ทั้งภายในและนอกสถานศึกษา	2.83	0.83	4.41	0.71	-44.21**
รวม	2.90	0.68	4.42	0.63	-48.66**
มาตรฐานที่ 7 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต					
7.1 ผู้เรียนสามารถวางแผน ทำงานตามลำดับขั้นตอน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.13	0.71	4.44	0.64	-41.24**
7.2 ผู้เรียนรักการทำงาน สามารถปรับตัว และทำงานเป็นทีมได้	3.33	0.69	4.48	0.59	-38.24**
7.3 ผู้เรียนมีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริต และหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ตนสนใจ	3.58	0.80	4.55	0.63	-30.10**
รวม	3.31	0.65	4.48	0.58	-41.52**

*p< .05, ** p<.01

ตารางที่ 4.3 ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ด้านครู แบ่งเป็น 2 มาตรฐาน พบว่ามาตรฐานที่ 8 ครูมีคุณวุฒิ/ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบและมีครูเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยของระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่คาดหวัง อยู่ในระดับสูงมาก ($M=4.68$, $SD=0.48$) และค่าเฉลี่ยระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่เป็นอยู่ อยู่ในระดับสูง ($M=3.78$, $SD=0.64$) จากการทดสอบ t-test พบว่า ค่าเฉลี่ยของระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาทั้งสองสภาพมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงว่าสถานศึกษามีความต้องการจำเป็นที่ในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาในมาตรฐานที่

8 และเมื่อพิจารณาเป็นรายตัวบ่งชี้พบว่า ทุกตัวบ่งชี้ในมาตรฐานที่ 8 มีค่าเฉลี่ยของระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาทั้งสองสภาพมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงว่าสถานศึกษามีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาทุกตัวบ่งชี้ และค่าเฉลี่ยของระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่เป็นอยู่น้อยที่สุดคือ ด้านครูที่สอนตรง ตามวิชาเอก/โท หรือความถนัด ($M=3.32$, $SD=1.15$) และค่าเฉลี่ยของระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่คาดหวังที่มากที่สุด คือ ครูที่จบระดับปริญญาตรีขึ้นไป ($M=4.78$, $SD=0.56$)

มาตรฐานที่ 9 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (ครูทั้ง 8 กลุ่มสาระ) มีค่าเฉลี่ยของระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่คาดหวัง อยู่ในระดับสูงมาก ($M=4.67$, $SD=0.51$) และค่าเฉลี่ยระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่เป็นอยู่ อยู่ในระดับสูง ($M=3.62$, $SD=0.71$) จากการทดสอบ t-test พบว่า ค่าเฉลี่ยของระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาทั้งสองสภาพมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงว่าสถานศึกษามีความต้องการจำเป็นที่ในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาในมาตรฐานที่ 9 และเมื่อพิจารณาเป็นรายตัวบ่งชี้พบว่า ทุกตัวบ่งชี้ในมาตรฐานที่ 9 มีค่าเฉลี่ยของระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาทั้งสองสภาพมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงว่าสถานศึกษามีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาทุกตัวบ่งชี้ และค่าเฉลี่ยของระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่เป็นอยู่น้อยที่สุดคือ ด้านครูมีการวิจัยเพื่อพัฒนาสื่อและการเรียนรู้ของผู้เรียนและนำผลไปใช้พัฒนาผู้เรียน ($M=3.36$, $SD=0.92$) และค่าเฉลี่ยของระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่คาดหวังที่มากที่สุดมี 2 ตัวบ่งชี้ คือ ครูมีความสามารถในการจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และครูมีการนำเสนอผลการประเมินมาปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ ($M=4.68$, $SD=0.54$)

ตารางที่ 4.3 ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ด้านครู

มาตรฐาน	สภาพที่เป็นอยู่		สภาพที่คาดหวัง		t
	Mean	S.D	Mean	S.D	
มาตรฐานที่ 8 ครูมีคุณวุฒิ/ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบและมีครูเพียงพอ					
8.1 ครูมีคุณลักษณะที่เหมาะสม	4.06	0.67	4.73	0.50	-24.21**
8.2 ครูที่จบระดับปริญญาตรีขึ้นไป	4.51	0.75	4.78	0.56	-7.53**
8.3 ครูที่สอนตรง ตามวิชาเอก/โท หรือความถนัด	3.32	1.15	4.67	0.58	-27.84**

* $p < .05$, ** $p < .01$

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

มาตรฐาน	สภาพที่เป็นอยู่		สภาพที่คาดหวัง		t
	Mean	S.D	Mean	S.D	
8.4 ครูได้รับการพัฒนาในวิชาที่สอนตามที่ คุรุสภากำหนด	3.92	0.85	4.68	0.54	-22.26**
8.5 สถานศึกษามีจำนวนครูตามเกณฑ์	3.48	0.97	4.62	0.60	-28.49**
รวม	3.78	0.64	4.68	0.48	-33.38**
มาตรฐานที่ 9 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และเน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ (ครูทั้ง 8 กลุ่มสาระ)					
9.1 ครูมีความรู้ความเข้าใจเป้าหมายของ การจัดการศึกษา และหลักสูตรการศึกษาขั้น พื้นฐาน	3.79	0.79	4.67	0.57	-26.48**
9.2 ครูมีการวิเคราะห์ศักยภาพของผู้เรียน และเข้าใจผู้เรียนเป็นรายบุคคล	3.66	0.82	4.67	0.55	-28.58**
9.3 ครูมีความสามารถในการจัด ประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.68	0.79	4.68	0.54	-29.21**
9.4 ครูมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ในการพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองและ ผู้เรียน	3.64	0.77	4.66	0.56	-29.84**
9.5 ครูมีการประเมินผลการเรียนการสอนที่ สอดคล้องกับสภาพการเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียน และอิงพัฒนาการของผู้เรียน	3.63	0.80	4.67	0.54	-29.54**
9.6 ครูมีการนำเสนอผลการประเมินมา ปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนเพื่อพัฒนา ผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ	3.59	0.81	4.68	0.53	-30.13**
9.7 ครูมีการวิจัยเพื่อพัฒนาสื่อและการ เรียนรู้ของผู้เรียนและนำผลไปใช้พัฒนา ผู้เรียน	3.36	0.92	4.63	0.59	-31.75**
รวม	3.62	0.71	4.67	0.51	-33.74**

* p< .05, ** p<.01

ตารางที่ 4.4 ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ด้านผู้บริหาร แบ่งเป็น 5 มาตรฐาน พบว่ามาตรฐานที่ 10 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ มีค่าเฉลี่ยของระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่คาดหวัง อยู่ในระดับสูงมาก ($M=4.70$, $SD=0.48$) และค่าเฉลี่ยระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่เป็นอยู่ อยู่ในระดับสูง ($M=3.90$, $SD=0.82$) จากการทดสอบ t-test พบว่า ค่าเฉลี่ยของระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาทั้งสองสภาพมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงว่าสถานศึกษามีความต้องการจำเป็นที่ในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาในมาตรฐานที่ 10 และเมื่อพิจารณาเป็นรายตัวบ่งชี้พบว่า ทุกตัวบ่งชี้ในมาตรฐานที่ 10 มีค่าเฉลี่ยของระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาทั้งสองสภาพมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงว่าสถานศึกษามีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาทุกตัวบ่งชี้ และค่าเฉลี่ยของระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่เป็นอยู่น้อยที่สุดคือ ด้าน ผู้บริหารมีการบริหารที่มีประสิทธิภาพและผู้เกี่ยวข้องพึงพอใจในการบริหาร ($M=3.80$, $SD=0.82$) และค่าเฉลี่ยของระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่คาดหวังที่มากที่สุด คือ ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรม มีความมุ่งมั่น และอุทิศตนในการทำงาน ($M=4.73$, $SD=0.50$)

มาตรฐานที่ 11 สถานศึกษามีการจัดองค์กรโครงสร้าง และการบริหารงานอย่างเป็นระบบครบวงจรให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา มีค่าเฉลี่ยของระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่คาดหวัง อยู่ในระดับสูงมาก ($M=4.62$, $SD=0.50$) และค่าเฉลี่ยระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่เป็นอยู่ อยู่ในระดับสูง ($M=3.84$, $SD=0.68$) จากการทดสอบ t-test พบว่า ค่าเฉลี่ยของระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาทั้งสองสภาพมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงว่าสถานศึกษามีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาในมาตรฐานที่ 11 และเมื่อพิจารณาเป็นรายตัวบ่งชี้พบว่า ทุกตัวบ่งชี้ในมาตรฐานที่ 11 มีค่าเฉลี่ยของระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาทั้งสองสภาพมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงว่าสถานศึกษามีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาทุกตัวบ่งชี้ และค่าเฉลี่ยของระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่เป็นอยู่น้อยที่สุดคือ ด้านสถานศึกษามีการบริหารโดยใช้หลักการมีส่วนร่วม และมีการตรวจสอบถ่วงดุล ($M=3.79$, $SD=0.72$) และค่าเฉลี่ยของระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่คาดหวังที่มากที่สุด คือ สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้างการบริหาร และระบบการบริหารงานที่มีความคล่องตัวสูง ($M=4.68$, $SD=0.52$)

มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีค่าเฉลี่ยของระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่คาดหวัง อยู่ในระดับสูงมาก ($M=4.62$, $SD=0.50$) และค่าเฉลี่ยระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่

เป็นอยู่ อยู่ในระดับสูง ($M=3.67$, $SD=0.67$) จากการทดสอบ t-test พบว่า ค่าเฉลี่ยของระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาทั้งสองสภาพมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงว่าสถานศึกษามีความต้องการจำเป็นที่ในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาในมาตรฐานที่ 12 และเมื่อพิจารณาเป็นรายตัวบ่งชี้พบว่า ทุกตัวบ่งชี้ในมาตรฐานที่ 12 มีค่าเฉลี่ยของระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาทั้งสองสภาพมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงว่าสถานศึกษามีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาทุกตัวบ่งชี้ และค่าเฉลี่ยของระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่เป็นอยู่น้อยที่สุดคือ ด้านสถานศึกษามีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($M=3.59$, $SD=0.72$) และค่าเฉลี่ยของระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่คาดหวังที่มากที่สุด คือ สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ ($M=4.65$, $SD=0.53$)

มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่นมีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยของระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่คาดหวัง อยู่ในระดับสูงมาก ($M=4.56$, $SD=0.57$) และค่าเฉลี่ยระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่เป็นอยู่ อยู่ในระดับปานกลาง ($M=3.47$, $SD=0.72$) จากการทดสอบ t-test พบว่า ค่าเฉลี่ยของระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาทั้งสองสภาพมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงว่าสถานศึกษามีความต้องการจำเป็นที่ในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาในมาตรฐานที่ 13 และเมื่อพิจารณาเป็นรายตัวบ่งชี้พบว่า ทุกตัวบ่งชี้ในมาตรฐานที่ 13 มีค่าเฉลี่ยของระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาทั้งสองสภาพมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงว่าสถานศึกษามีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาทุกตัวบ่งชี้ และค่าเฉลี่ยของระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่เป็นอยู่น้อยที่สุดคือ ด้านสถานศึกษามีหลักสูตรและเนื้อหาสาระการเรียนรู้ระดับสากล ระดับชาติ และระดับท้องถิ่นที่เหมาะสม สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น ($M=3.45$, $SD=0.74$) และค่าเฉลี่ยของระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่คาดหวังที่มากที่สุด คือ สถานศึกษามีสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้ ($M=4.58$, $SD=0.59$)

มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์ และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา มีค่าเฉลี่ยของระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่คาดหวัง อยู่ในระดับสูงมาก ($M=4.60$, $SD=0.54$) และค่าเฉลี่ยระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่เป็นอยู่ อยู่ในระดับสูง ($M=3.77$, $SD=0.70$) จากการทดสอบ t-test พบว่า ค่าเฉลี่ยของระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาทั้งสองสภาพมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ

.01 แสดงว่าสถานศึกษามีความต้องการจำเป็นที่ในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาในมาตรฐานที่ 14 และเมื่อพิจารณาเป็นรายตัวบ่งชี้พบว่า ทุกตัวบ่งชี้ในมาตรฐานที่ 14 มีค่าเฉลี่ยของระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาทั้งสองสภาพมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงว่าสถานศึกษามีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาทุกตัวบ่งชี้ และค่าเฉลี่ยของระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่เป็นอยู่ที่น้อยที่สุดคือ ด้าน สถานศึกษามีระบบและกลไกในการส่งเสริมความสัมพันธ์ และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา ($M=3.64$, $SD=0.71$) และค่าเฉลี่ยของระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่คาดหวังที่มากที่สุด คือ สถานศึกษามีกิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา ($M=4.62$, $SD=0.56$)

ตารางที่ 4.4 ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ด้านผู้บริหาร

มาตรฐาน	สภาพที่เป็นอยู่		สภาพที่คาดหวัง		t
	Mean	S.D	Mean	S.D	
มาตรฐานที่ 10 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ					
10.1 ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรม มีความมุ่งมั่น และอุทิศตนในการทำงาน	4.12	0.91	4.73	0.50	-17.31**
10.2 ผู้บริหารมีความคิดริเริ่มและมีวิสัยทัศน์	3.91	0.90	4.71	0.53	-21.78**
10.3 ผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารวิชาการและเป็นผู้นำทางวิชาการ	3.89	0.86	4.70	0.50	-22.84**
10.4 ผู้บริหารมีการบริหารที่มีประสิทธิผลและผู้เกี่ยวข้องพึงพอใจในการบริหาร	3.80	0.82	4.68	0.50	-26.57**
รวม	3.90	0.82	4.70	0.48	-24.25**
มาตรฐานที่ 11 สถานศึกษามีการจัดองค์กรโครงสร้าง และการบริหารงานอย่างเป็นระบบครบวงจรให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา					
11.1 สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้างการบริหาร และระบบการบริหารงานที่มีความคล่องตัวสูง	3.98	0.71	4.68	0.52	-25.39**
11.2 สถานศึกษามีการบริหารเชิงกลยุทธ์	3.80	0.75	4.66	0.53	-28.69**
11.3 สถานศึกษามีการบริหารโดยใช้หลักการมีส่วนร่วม และมีการตรวจสอบถ่วงดุล	3.79	0.72	4.62	0.52	-29.90**

* $p < .05$, ** $p < .01$

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

มาตรฐาน	สภาพที่เป็นอยู่		สภาพที่คาดหวัง		t
	Mean	S.D	Mean	S.D	
11.4 สถานศึกษามีระบบและดำเนินการประกันคุณภาพภายในเป็นไปตามกฎกระทรวง	3.80	0.75	4.60	0.57	-27.21**
รวม	3.84	0.68	4.64	0.51	-30.82**
มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
12.1 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ	3.75	0.73	4.65	0.53	-30.35**
12.2 สถานศึกษามีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.59	0.72	4.61	0.53	-33.88**
12.3 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลาย	3.69	0.72	4.60	0.53	-32.85**
รวม	3.67	0.67	4.62	0.50	-35.52**
มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่นมีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้					
13.1 สถานศึกษามีหลักสูตรและเนื้อหาสาระการเรียนรู้ระดับสากล ระดับชาติ และระดับท้องถิ่นที่เหมาะสม สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น	3.45	0.74	4.55	0.58	-35.76**
13.2 สถานศึกษามีสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้	3.49	0.79	4.58	0.59	-32.68**
รวม	3.47	0.72	4.56	0.57	-36.41**

*p< .05, ** p<.01

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

มาตรฐาน	สภาพที่เป็นอยู่		สภาพที่คาดหวัง		t
	Mean	S.D	Mean	S.D	
มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์ และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา					
14.1 สถานศึกษามีระบบและกลไกในการส่งเสริมความสัมพันธ์ และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา	3.64	0.71	4.58	0.55	-32.13**
14.2 สถานศึกษามีกิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์และร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา	3.89	0.77	4.62	0.56	-24.58**
รวม	3.77	0.70	4.60	0.54	-30.48**

* $p < .05$, ** $p < .01$

1.3 ผลการประเมินและจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา

ผลการกำหนดความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา วิเคราะห์โดยวิธี Modified Priority Needs Index (PNI_{Modified}) เป็นการถ่วงน้ำหนักโดยการหารผลต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสภาพที่ควรจะเป็น (I) และสภาพที่เป็นจริง (D) ด้วยค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริง (D) ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอเป็น 3 ด้านคือ ด้านผู้เรียน ด้านครู และด้านผู้บริหาร

ตารางที่ 4.5 แสดงผลการประเมินและจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาด้านผู้เรียน พบว่า สถานศึกษามีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาด้านผู้เรียนทุกมาตรฐาน โดยมีค่า PNI_{Modified} อยู่ระหว่าง 0.23 ถึง 0.55 รายการความต้องการจำเป็นที่พบว่ามีค่า PNI_{Modified} หรือมีความสำคัญเป็นลำดับที่ 1 คือ มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร (PNI_{Modified}=0.55) ลำดับที่ 2 คือ มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง (PNI_{Modified}=0.52) ลำดับที่ 3 คือ มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ (PNI_{Modified}=0.45) ลำดับที่ 4 คือ มาตรฐานที่ 7 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต (PNI_{Modified}=0.35) ลำดับที่ 5 คือ

มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ($PNI_{Modified}=0.28$) ลำดับที่ 6 คือ มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพ และลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา ($PNI_{Modified}=0.26$) ลำดับที่ 7 คือ มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี ($PNI_{Modified}=0.23$) แสดงว่าในด้านผู้เรียน สถานศึกษามีความต้องการจำเป็นได้รับการพัฒนาในด้านผู้เรียนความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรอย่างเร่งด่วนมากกว่ามาตรฐานอื่นๆ

ตารางที่ 4.5 ผลการประเมินและจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาด้านผู้เรียน

มาตรฐาน	I	D	$PNI_{Modified}$	ลำดับความสำคัญ
1. ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์	4.62	3.62	0.28	5
2. ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี	4.62	3.75	0.23	7
3. ผู้เรียนมีสุนทรียภาพ และลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา	4.47	3.56	0.26	6
4. ผู้เรียนมีความสามารถในการวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์	4.40	3.04	0.45	3
5. ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร	4.41	2.84	0.55	1
6. ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	4.42	2.90	0.52	2
7. ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต	4.48	3.31	0.35	4

ตารางที่ 4.6 ผลการประเมินและจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ด้านครู พบว่า สถานศึกษามีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ด้านครูทั้งสองมาตรฐาน โดยมีค่า $PNI_{Modified}$ อยู่ระหว่าง 0.29 ถึง 0.24 รายการความต้องการจำเป็นที่พบว่ามีค่า $PNI_{Modified}$ หรือมีความสำคัญเป็นลำดับที่ 1 คือ มาตรฐานที่ 9 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($PNI_{Modified}=0.29$) ลำดับที่ 2 คือ มาตรฐานที่ 8 ครูมีคุณวุฒิ/ ความรู้ความสามารถตรง

กับงานที่รับผิดชอบและมีครูเพียงพอ ($PNI_{Modified}=0.24$) แสดงว่าในด้านครู สถานศึกษามีความต้องการจำเป็นได้รับการพัฒนาในด้านความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างเร่งด่วนมากที่สุด

ตารางที่ 4.6 ผลการประเมินและจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาด้านครู

มาตรฐาน	I	D	$PNI_{Modified}$	ลำดับความสำคัญ
8. ครูมีคุณวุฒิ/ ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบและมีครูเพียงพอ	4.68	3.78	0.24	2
9. ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.67	3.62	0.29	1

ตารางที่ 4.7 ผลการประเมินและจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาด้านผู้บริหาร พบว่า สถานศึกษามีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ด้านผู้บริหารทุกมาตรฐาน โดยมีค่า $PNI_{Modified}$ อยู่ระหว่าง 0.21 ถึง 0.31 รายการความต้องการจำเป็นที่พบว่ามีค่า $PNI_{Modified}$ หรือมีความสำคัญเป็นลำดับที่ 1 คือ มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ($PNI_{Modified}=0.31$) ลำดับที่ 2 คือ มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($PNI_{Modified}=0.26$) ลำดับที่ 3 คือ มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์ และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา ($PNI_{Modified}=0.22$) ลำดับที่ 4 คือ มาตรฐานที่ 10 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสำเร็จในการบริหารจัดการ ($PNI_{Modified}=0.21$) และมาตรฐานที่ 11 สถานศึกษามีการจัดองค์กรโครงสร้าง และการบริหารงานอย่างเป็นระบบ ครบวงจรให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา แสดงว่าในด้านผู้บริหาร สถานศึกษามีความต้องการจำเป็นได้รับการพัฒนาให้สถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ อย่างเร่งด่วนมากกว่ามาตรฐานอื่นๆ

ตารางที่ 4.7 ผลการประเมินและจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาด้านผู้บริหาร

มาตรฐาน	I	D	PNI _{Modified}	ลำดับความสำคัญ
10. ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสำเร็จในการบริหารจัดการ	4.70	3.90	0.21	4
11. สถานศึกษามีการจัดองค์กรโครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบ ครบวงจร ให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา	4.64	3.84	0.21	4
12. สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.62	3.67	0.26	2
13. สถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้	4.56	3.47	0.31	1
14. สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา	4.60	3.77	0.22	3

ตารางที่ 4.8 ผลการประเมินและจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา พบว่าสถานศึกษามีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาในด้านผู้เรียนมากที่สุด (PNI_{Modified}=0.33) รองลงมา คือด้านครู (PNI_{Modified}=0.21) และ ด้านผู้บริหาร (PNI_{Modified}=0.18) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 ผลการประเมินและจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา

มาตรฐาน	I	D	PNI _{Modified}	ลำดับความสำคัญ
ด้านผู้เรียน	4.51	3.40	0.33	1
ด้านครู	4.72	3.92	0.21	2
ด้านผู้บริหาร	4.68	3.96	0.18	3

ตารางที่ 4.9 จำแนกตามภูมิภาค พบว่าภาคเหนือมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาทุกมาตรฐาน โดยมีค่า $PNI_{Modified}$ อยู่ระหว่าง 0.21 ถึง 0.54 ด้านผู้เรียนมาตรฐานที่มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนามากที่สุดคือ มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร และมาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองรักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ($PNI_{Modified}=0.54$) รองลงมาคือ มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ ($PNI_{Modified}=0.44$) ด้านครูมาตรฐานที่มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนามากที่สุดคือ มาตรฐานที่ 9 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($PNI_{Modified}=0.30$) ด้านผู้บริหารมาตรฐานที่มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนามากที่สุดคือ มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ($PNI_{Modified}=0.30$) รองลงมาคือมาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($PNI_{Modified}=0.26$)

ภาคกลางพบว่ามี 2 มาตรฐานที่ไม่เป็นความต้องการจำเป็น คือมาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีสุนทรีย์ สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี และมาตรฐานที่ 10 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสำเร็จในการบริหารจัดการ ด้านผู้เรียนมาตรฐานที่มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนามากที่สุดคือ และ มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองรักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ($PNI_{Modified}=0.55$) รองลงมาคือ มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร ($PNI_{Modified}=0.51$) ด้านครูมาตรฐานที่มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทั้งสองมาตรฐานเท่ากัน คือ มาตรฐานที่ 8 ครูมีคุณวุฒิ/ ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบและมีครูเพียงพอ และมาตรฐานที่ 9 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($PNI_{Modified}=0.23$) ด้านผู้บริหารมาตรฐานที่มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนามากที่สุดคือ มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ($PNI_{Modified}=0.37$) รองลงมาคือ มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์ และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา ($PNI_{Modified}=0.32$)

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาทุกมาตรฐาน โดยมีค่า $PNI_{Modified}$ อยู่ระหว่าง 0.21 ถึง 0.56 ด้านผู้เรียนมาตรฐานที่มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนามากที่สุดคือ มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร ($PNI_{Modified}=0.56$) รองลงมาคือ มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองรักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ($PNI_{Modified}=0.54$) ด้านครูมาตรฐานที่มีความต้องการ

จำเป็นในการพัฒนามากที่สุดคือ มาตรฐานที่ 9 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($PNI_{Modified}=0.31$) ด้านผู้บริหารมาตรฐานที่มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนามากที่สุดคือ มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ($PNI_{Modified}=0.34$) รองลงมาคือ มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($PNI_{Modified}=0.27$)

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือพบว่ามี 2 มาตรฐานที่ไม่เป็นความต้องการจำเป็น คือมาตรฐานที่ 8 ครูมีคุณวุฒิ/ ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบและมีครูเพียงพอ และมาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านผู้เรียนมาตรฐานที่มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนามากที่สุดคือ และมาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร ($PNI_{Modified}=0.59$) รองลงมาคือ มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองรักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ($PNI_{Modified}=0.53$) ด้านครูมาตรฐานที่มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนามากที่สุด คือ มาตรฐานที่ 9 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($PNI_{Modified}=0.28$) ด้านผู้บริหารมาตรฐานที่มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนามากที่สุดคือ มาตรฐานที่ 10 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสำเร็จในการบริหารจัดการ ($PNI_{Modified}=0.26$) รองลงมาคือมาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ($PNI_{Modified}=0.25$)

ภาคตะวันตกมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาทุกมาตรฐาน โดยมีค่า $PNI_{Modified}$ อยู่ระหว่าง 0.21 ถึง 0.69 ด้านผู้เรียนมาตรฐานที่มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนามากที่สุดคือ มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองรักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ($PNI_{Modified}=0.69$) รองลงมาคือ มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร ($PNI_{Modified}=0.53$) ด้านครูมาตรฐานที่มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนามากที่สุดคือ มาตรฐานที่ 8 ครูมีคุณวุฒิ/ ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบและมีครูเพียงพอ ($PNI_{Modified}=0.36$) ด้านผู้บริหารมาตรฐานที่มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนามากที่สุดคือ มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ($PNI_{Modified}=0.42$) รองลงมาคือมาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($PNI_{Modified}=0.32$)

ภาคใต้พบว่ามี 4 มาตรฐานที่ไม่เป็นความต้องการจำเป็น คือมาตรฐานที่ 8 ครูมีคุณวุฒิ/ ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบและมีครูเพียงพอ มาตรฐานที่ 10 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสำเร็จในการบริหารจัดการ มาตรฐานที่ 11 สถานศึกษามีการจัดองค์กรโครงสร้าง และ

การบริหารงานอย่างเป็นระบบ ครบวงจรให้บรรลุเป้าหมายการศึกษาและมาตรฐานที่ 14 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์ และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา ด้านผู้เรียน มาตรฐานที่มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนามากที่สุดคือ และมาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร ($PNI_{Modified}=0.53$) รองลงมาคือ มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองรักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ($PNI_{Modified}=0.43$) ด้านครูมาตรฐานที่มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนามากที่สุด คือ มาตรฐานที่ 9 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($PNI_{Modified}=0.23$) ด้านผู้บริหารมาตรฐานที่มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนามากที่สุดคือ มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ($PNI_{Modified}=0.25$) รองลงมาคือ มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรม และการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($PNI_{Modified}=0.21$)

ตารางที่ 4.9 ผลการประเมินและจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา จำแนกตามภูมิภาค

มาตรฐาน	เหนือ	กลาง	ตะวันออกเฉียงเหนือ	ตะวันออก	ตะวันตก	ใต้
	$PNI_{Modified}$ (ลำดับ ความสำคัญ)	$PNI_{Modified}$ (ลำดับ ความสำคัญ)	$PNI_{Modified}$ (ลำดับ ความสำคัญ)	$PNI_{Modified}$ (ลำดับ ความสำคัญ)	$PNI_{Modified}$ (ลำดับ ความสำคัญ)	$PNI_{Modified}$ (ลำดับ ความสำคัญ)
ด้านผู้เรียน						
1. ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์	0.26 (4)	0.22 (6)	0.28 (5)	0.30 (5)	0.37 (6)	0.26 (5)
2. ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี	0.21 (6)	0.19 (7)	0.25 (7)	0.22 (7)	0.21 (7)	0.21 (7)
3. ผู้เรียนมีสุนทรียภาพ และลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา	0.25 (5)	0.25 (5)	0.26 (6)	0.26 (6)	0.38 (5)	0.22 (6)
4. ผู้เรียนมีความสามารถในการวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์	0.44 (2)	0.44 (3)	0.47 (3)	0.48 (3)	0.45 (4)	0.37 (3)
5. ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร	0.54 (1)	0.51 (2)	0.56 (1)	0.59 (1)	0.53 (2)	0.53 (1)

มาตรฐาน	เหนือ	กลาง	ตะวันออก เฉียงเหนือ	ตะวันออก	ตะวันตก	ใต้
	PNI _{Modified} (ลำดับ ความสำคัญ)	PNI _{Modified} (ลำดับ ความสำคัญ)	PNI _{Modified} (ลำดับ ความสำคัญ)	PNI _{Modified} (ลำดับ ความสำคัญ)	PNI _{Modified} (ลำดับ ความสำคัญ)	PNI _{Modified} (ลำดับ ความสำคัญ)
6. ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหา ความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	0.54 (1)	0.55 (1)	0.54 (2)	0.53 (2)	0.69 (1)	0.43 (2)
7. ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงาน ร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดี ต่ออาชีพสุจริต	0.32 (3)	0.35 (4)	0.37 (4)	0.34 (4)	0.48 (3)	0.34 (4)
ด้านครู						
8. ครูมีคุณวุฒิ/ ความรู้ ความสามารถตรงกับงานที่ รับผิดชอบและมีครูเพียงพอ	0.25 (2)	0.23 (1)	0.25 (2)	0.12 (2)	0.36 (1)	0.19 (2)
9. ครูมีความสามารถในการ จัดการเรียนการสอนอย่างมี ประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ	0.30 (1)	0.23 (1)	0.31 (1)	0.28 (1)	0.24 (2)	0.23 (1)
ด้านผู้บริหาร						
10. ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมี ความสำเร็จในการบริหาร จัดการ	0.24 (3)	0.18 (5)	0.21 (5)	0.26 (1)	0.26 (5)	0.13 (4)
11. สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้าง และการบริหารงาน อย่างเป็นระบบ ครบวงจรให้ บรรลุเป้าหมายการศึกษา	0.20 (5)	0.25 (4)	0.22 (4)	0.20 (4)	0.28 (4)	0.16 (3)
12. สถานศึกษามีการจัด กิจกรรมและการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	0.26 (2)	0.29 (3)	0.27 (2)	0.18 (5)	0.32 (2)	0.21 (2)
13. สถานศึกษามีหลักสูตรที่ เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อ การเรียนรู้	0.30 (1)	0.37 (1)	0.34 (1)	0.25 (2)	0.42 (1)	0.25 (1)

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

มาตรฐาน	เหนือ	กลาง	ตะวันออก เฉียงเหนือ	ตะวันออก	ตะวันตก	ใต้
	PNI _{Modified} (ลำดับ ความสำคัญ)	PNI _{Modified} (ลำดับ ความสำคัญ)	PNI _{Modified} (ลำดับ ความสำคัญ)	PNI _{Modified} (ลำดับ ความสำคัญ)	PNI _{Modified} (ลำดับ ความสำคัญ)	PNI _{Modified} (ลำดับ ความสำคัญ)
14. สถานศึกษาส่งเสริม ความสัมพันธ์และความร่วมมือ กับชุมชนในการพัฒนา การศึกษา	0.22 (4)	0.32 (2)	0.23 (3)	0.22 (3)	0.31 (3)	0.16 (3)

1.4 แนวทางในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาที่เหมาะสม

ตารางที่ 4.10 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาที่ไม่ได้มาตรฐาน จากแบบสอบถามปลายเปิดจากผู้เสนอแนะทั้งหมด 53 คน ได้ประเด็นทั้งหมด 10 ประเด็น พบว่า ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาที่ไม่ได้มาตรฐาน คือ เทคโนโลยีใหม่ๆ ที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ คอมพิวเตอร์ สื่อการเรียนการสอน ตลอดจนเครื่องมือวัดและประเมินผลที่เป็นกลาง มีผู้เสนอแนะสูงสุด 10 คน รองลงมาคือ การบริหารจัดการที่ดี งบประมาณ และการจัดการปัจจัยภายนอก (เงินนอกระบบ) และการพัฒนาบุคลากรด้านการวิจัยในชั้นเรียน / ด้านการพัฒนาหลักสูตร / ด้านการเรียนการสอนแบบบูรณาการ/ การจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น ซึ่งมีผู้เสนอแนะ 9 คน และต้องการพัฒนาในทุกๆ ด้าน 6 คน ตามลำดับ

ตารางที่ 4.10 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาที่ไม่ได้มาตรฐาน

ข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ
1. เทคโนโลยีใหม่ๆ ที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ คอมพิวเตอร์ สื่อการเรียนการสอน ตลอดจนเครื่องมือวัดและประเมินผลที่เป็นกลาง	10	18.87
2. การบริหารจัดการที่ดี งบประมาณ และการจัดการปัจจัยภายนอก (เงินนอกระบบ)	9	16.98
3. การพัฒนาบุคลากรด้านการวิจัยในชั้นเรียน / ด้านการพัฒนาหลักสูตร / ด้านการเรียนการสอนแบบบูรณาการ/ การจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น	9	16.98
4. ความต้องการพัฒนาทุกๆ ด้าน	6	11.32
5. ด้านอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อม	5	9.43

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ
6. การพัฒนาด้านจิตใจ คุณธรรม จริยธรรมให้นักเรียนเป็นคนดี มีจิตสำนึกใฝ่การเรียนรู้ ยึดมั่นในประเพณีที่ดีงาม และการพัฒนาเรื่องการปลูกฝังค่านิยมความเป็นไทย ให้ผู้เรียนภูมิใจ รักชาติ พระมหากษัตริย์	5	9.43
7. การจัดระบบการทำงาน การมุ่งเน้นประเมินเพื่อพัฒนา และการนิเทศติดตามงานอย่างสม่ำเสมอ	3	5.66
8. การให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างจริงจัง และให้ความร่วมมือในการดูแลบุตรหลานอย่างทั่วถึง คณะกรรมการเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง ต่อการพัฒนาโรงเรียน	3	5.66
9. การจัดโรงเรียนเรียนร่วมหรือมีศูนย์วิชาการในแต่ละตำบลให้เป็นแหล่งเรียนรู้ 24 ชม. ให้แก่ชุมชน	2	3.77
10. ส่งเสริมสวัสดิการความเป็นอยู่ของครูให้อยู่ดีกินดีจะได้มีกำลังใจสั่งสอนนักเรียน	1	1.89
รวม	53	100

ตารางที่ 4.11 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาที่ไม่ได้มาตรฐานในด้านต่างๆ จากแบบสอบถามปลายเปิด จากผู้เสนอแนะทั้งหมด 82 คน ได้ประเด็นทั้งหมด 17 ประเด็น พบว่า การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาที่ไม่ได้มาตรฐานควรมีการพัฒนาบุคลากรในเรื่องหลักสูตร / การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ/ การพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน/ การสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ / การวัดและประเมินผล มีผู้เสนอแนะสูงสุด 20 คน รองลงมาคือ การให้ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน องค์กร คณะกรรมการสถานศึกษา ครู และนักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษาให้มาก(ยึดหลักร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมประเมินผลร่วมกัน) และเข้าหาชุมชนอย่างใกล้ชิดและทั่วถึง โดยทำเป็นโครงการเป็นปีๆ ไป เชื่อมโยงชุมชนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น 18 คน และมีการวางแผน (ระดับโรงเรียน/ ระดับฝ่ายต่างๆ) ลงมือปฏิบัติ ปรับปรุง สร้างผลงาน และมีการรายงานผล นำผลงานไปใช้ แก้ไขข้อบกพร่องนำมาปรับปรุงการทำงานให้ดียิ่งขึ้น 10 คน ตามลำดับ

ตารางที่ 4.11 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนา
คุณภาพสถานศึกษาที่ไม่ได้มาตรฐานในด้านต่างๆ

ข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ
1. การพัฒนาบุคลากรในเรื่องหลักสูตร / การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ/การพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน/การสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ / การวัดและประเมินผล	20	24.39
2. ให้ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน องค์กร คณะกรรมการสถานศึกษา ครู และนักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษาให้มาก(ยึดหลัก ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมประเมินผลร่วมกัน) และเข้าหาชุมชนอย่างใกล้ชิด และทั่วถึง โดยทำเป็นโครงการเป็นปีๆ ไป เชื่อมโยงชุมชนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น	18	21.95
3. มีการวางแผน (ระดับโรงเรียน/ ระดับฝ่ายต่างๆ) ลงมือปฏิบัติ ปรับปรุงสรุปผลงาน และมีการรายงานผล นำผลงานไปใช้ แก้ไขข้อบกพร่องนำมาปรับปรุงการทำงานให้ดียิ่งขึ้น	10	12.20
4. ปลูกฝังด้านความมีคุณธรรม จริยธรรม รักและภูมิใจในความเป็นไทย	9	10.98
5. อาคาร สถานที่ สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนให้นักเรียนได้เรียนรู้ อย่างหลากหลาย และเพียงพอ	5	6.10
6. งบประมาณในการพัฒนาสถานศึกษาทั้งด้านบุคลากรโดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ ธุรการ นักการ อาคาร	4	4.88
7. ผู้บริหารเป็นผู้บริหารธรรมาภิบาลมีความรู้ความสามารถในการบริหาร เป็นผู้นำทางวิชาการมีวิสัยทัศน์กว้าง	2	4.88
8. จัดครูให้ครบชั้นเรียนตามเกณฑ์ของกคศ.	2	2.44
9. ใช้การศึกษานอกสถานที่และแหล่งเรียนรู้นอกสถานศึกษา	2	2.44
10. มีการเยี่ยมบ้านนักเรียน ตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	2	2.44
11. ศึกษาดูงานโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน โดยการเทียบเคียงกับสถานศึกษาที่มีคุณภาพ ภายได้เงื่อนไข และบริบทการทำงานที่ใกล้เคียงกัน โดยนำคณะกรรมการสถานศึกษา ครู นักเรียน ศึกษาดูงานในโรงเรียนเหล่านั้นภาคเรียนละ 1 ครั้ง	2	2.44
12. พัฒนานักเรียน ครู ผู้บริหาร และคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อการจัดการศึกษาเป็นไปตามระบบและมีคุณภาพ	1	2.44

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ
13. การสรรหาเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาช่วยในการสอน	1	1.22
14. ด้านวิชาการ จัดให้มีการนิเทศภายในบ่อยครั้งเพื่อจะได้ช่วยเหลือครูและนักเรียนในกิจกรรมต่างๆ อย่างใกล้ชิด / ส่วนด้านอื่นๆ ปฏิบัติไปตามบทบาทและหน้าที่	1	1.22
15. สร้างความตระหนักให้ครูมีความรักในอาชีพ / การเสียสละ อุทิศเวลาให้กับการจัดการศึกษา	1	1.22
16. การให้บริการให้ครบวงจร โดยจัดหาโครงการที่สามารถให้บริการได้	1	1.22
17. ผู้เรียน เป็นการเรียนที่เป็นรูปธรรม ปฏิบัติได้	1	1.22
รวม	82	100

ตอนที่ 2 การวิจัยโดยใช้การสนทนากลุ่ม

วัตถุประสงค์ในการวิจัยโดยใช้การสนทนากลุ่ม (focus group) เพื่อกำหนดแนวทางในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาที่ไม่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอก การสนทนากลุ่มครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการประเมินและจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสถานศึกษา ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านผู้เรียน ด้านครู และด้านผู้บริหาร รวมทั้งสิ้น 14 มาตรฐาน เพื่อขอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม และร่วมกันกำหนดแนวทางในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ซึ่งประเด็นคำถามในการสนทนากลุ่มคือ 1) จากผลการวิจัยดังกล่าวนี้ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร เห็นด้วยหรือไม่ และท่านคิดว่าสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญหรือไม่อย่างไร 2) ท่านมีแนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาตามมาตรฐานดังกล่าวอย่างไร เพื่อให้ตอบสนองต่อความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา 3) ท่านคิดว่าบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ซึ่งได้แก่ ครู ผู้บริหาร ชุมชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) สมศ. ควรดำเนินการอย่างไรในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา

2.1 การสนทนากลุ่ม (focus group) ในเขตกรุงเทพมหานคร

การจัดสนทนากลุ่มครั้งนี้มีผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม 8 คน ประกอบด้วย ศึกษานิเทศก์ 4 คน ผู้บริหารโรงเรียน 2 คน และครู 2 คน ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มได้ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม และร่วมกันกำหนดแนวทางในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ดังต่อไปนี้

1) ความสอดคล้องของผลการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาจากการสำรวจและจากการสนทนากลุ่ม

จากตารางที่ 4.12 แสดงผลความสอดคล้องของผลการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาจากการสำรวจและจากการสนทนากลุ่ม พบว่ามาตรฐานด้านผู้เรียนและด้านครูทุกมาตรฐานมีความสอดคล้องกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านผู้บริหารมีความสอดคล้องในทิศทางตรงข้ามอย่างไม่มีนัยสำคัญ ในมาตรฐานที่ 10, 13 และมาตรฐานที่ 14 ที่ไม่สอดคล้องกัน ดังแสดงตามตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.12 ความสอดคล้องและความสัมพันธ์ของผลการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาจากการสำรวจและจากการสนทนากลุ่ม(กรุงเทพมหานคร)

มาตรฐาน	ผลการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา		ความสอดคล้อง	r _s
	การสำรวจลำดับความสำคัญ	การสนทนากลุ่มลำดับความสำคัญ		
ด้านผู้เรียน				1.00**
1. ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์	5	5	✓	
2. ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี	7	7	✓	
3. ผู้เรียนมีสุนทรียภาพ และลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา	6	6	✓	
4. ผู้เรียนมีความสามารถในการวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณมีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์	3	3	✓	
5. ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร	1	1	✓	
6. ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	2	2	✓	
7. ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต	4	4	✓	

**p<.01

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

มาตรฐาน	ผลการจัดลำดับความสำคัญของ ความต้องการจำเป็นในการพัฒนา คุณภาพสถานศึกษา		ความ สอดคล้อง	r _s
	การสำรวจ ลำดับ ความสำคัญ	การสนทนากลุ่ม ลำดับ ความสำคัญ		
ด้านครู				1.00**
8. ครูมีคุณวุฒิ/ ความรู้ความสามารถตรงกับงาน ที่รับผิดชอบและมีครูเพียงพอ	2	2	✓	
9. ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมี ประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	1	1	✓	
ด้านผู้บริหาร				-0.29
10. ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสำเร็จในการ บริหารจัดการ	4	1	×	
11. สถานศึกษามีการจัดองค์กรโครงสร้าง และ การบริหารงานอย่างเป็นระบบ ครบวงจรให้บรรลุ เป้าหมายการศึกษา	3	3	✓	
12. สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและการเรียน การสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	2	2	✓	
13. สถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียน และท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการ เรียนรู้	1	3	×	
14. สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์ และความ ร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา	3	4	×	

**p<.01

หมายเหตุ: ✓ หมายถึง สอดคล้อง
 × หมายถึง ไม่สอดคล้อง

2) แนวทางในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาที่เหมาะสม

2.1) มาตรฐานด้านผู้เรียน

มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร

ในการพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรควรมีการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการเพื่อสร้างความสนใจให้กับนักเรียน อยากรเรียนมากขึ้น และทางกระทรวงศึกษาธิการควรสร้างแผนการบูรณาการมาให้เพื่อให้ครูสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ รวมทั้งสนับสนุนงบประมาณในการสร้างสื่อของครูเพื่อให้มีสื่อการเรียนที่มีคุณภาพและหลากหลายมากขึ้น และใช้หลักจิตวิทยาการแนะแนวเพื่อให้นักเรียนรู้ถึงศักยภาพ ความถนัดของตนเอง เพื่อให้นักเรียนเกิดผลสัมฤทธิ์มากขึ้น ทั้งนี้ในการพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรของผู้เรียนนั้นควรคำนึงถึงสภาพของผู้เรียน และผลการทดสอบที่ผ่านมาประกอบด้วย

“ต้องบูรณาการ แต่ให้ทางกระทรวงช่วยเขียนเป็นกรอบแผนการบูรณาการมาให้ แล้วให้ครูประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบท”

(ผู้บริหารโรงเรียนที่ 1)

“ต้องดูแลเกณฑ์หลักของสพฐ. คุณภาพของนักเรียนและผลเดิมนั้นบวกเพิ่มอีก 5%”

(ผู้บริหารโรงเรียนที่ 2)

“เรื่องของสื่อที่มีคุณภาพ ต้องมีวิธีและงบประมาณสนับสนุนการสร้างสื่อของครู”

(ศึกษานิเทศก์คนที่ 4)

“นำกิจกรรมแนะแนวมาใช้ในการเรียนรู้ เพื่อให้เป็นการพัฒนาศักยภาพตามความต้องการของเด็ก ให้เด็กเกิดผลสัมฤทธิ์มากขึ้น”

(ศึกษานิเทศก์คนที่ 2)

มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์

ในการพัฒนาผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ ครอบครัวและโรงเรียนต้องร่วมมือกัน โดยครอบครัวคอยดูแลทบทวนความรู้ให้ความใกล้ชิดกับนักเรียน เล่นเกมที่ให้นักเรียนได้ฝึกคิด ส่วนทางโรงเรียนจัดให้มีการตอบคำถามวิชาการ เล่นเกมสอดแทรกเนื้อหาในบทเรียนให้นักเรียนได้รู้จักคิดวิเคราะห์ และไม่ให้นักเรียนรู้สึกเบื่อหน่ายในการเรียน ทั้งนี้ครูควรมีการใช้คำถามกระตุ้นให้นักเรียนได้คิดวิเคราะห์ นอกจากนี้โรงเรียนควรให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการริเริ่มจัดกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียนบ้าง

“ให้นักเรียนเขียนสรุปจากประสบการณ์ และเล่าเรื่องจากประสบการณ์ของนักเรียนเอง”

(ครูคนที่ 2)

“จัดให้มีการตอบคำถามวิชาการ และให้ครอบครัวเข้ามามีส่วนร่วมอย่างน้อยเด็กกลับถึงบ้านควรมีผู้ใหญ่ติดตาม ว่าเรียนอะไรมา ได้อะไรบ้าง เพื่อเป็นการทบทวน”

(ผู้บริหารโรงเรียนที่ 2)

“เล่นเกมสอดแทรกในเนื้อหา ฝึกให้เด็กได้คิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ ครูตั้งใจทำเพราะถ้ามีแต่เนื้อหาทำให้เด็กเบื่อ”

(ผู้บริหารโรงเรียนที่ 1)

“ครอบครัวและคุณครูต้องมีส่วนช่วยกัน และอาจนำรายการเกมต่างๆ มาปรับใช้ได้”

(ศึกษานิเทศก์คนที่ 1)

“เรื่องนี้เป็นเรื่องที่สืบเนื่องจากการอ่าน จะทำให้เด็กได้คิด โรงเรียนมัธยมที่เด็กโตหน่อยอยากให้คุณครูปล่อยวางในบางเรื่องบ้าง ให้เด็กได้จัดกิจกรรมเอง ครูเป็นผู้แนะนำ จะทำให้การคิดวิเคราะห์เกิดแทรกไป หรือการทำโครงงาน”

(ศึกษานิเทศก์คนที่ 4)

“ทั้งโรงเรียนและบ้านต้องช่วยกัน”

(ศึกษานิเทศก์คนที่ 3)

มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

ในการพัฒนาผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ครอบครัวและโรงเรียนต้องร่วมกันปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้กับนักเรียน โดยเริ่มจากที่บ้านก่อน อีกทั้งยังสอนให้รู้จักแสวงหาความรู้ด้วยวิธีอื่นอีกมากมาย เช่น จากคอมพิวเตอร์ และต้องสอนให้นักเรียนรู้จัก แยกแยะเลือกรับสื่อได้ ส่วนทางโรงเรียนควรมีห้องสมุดที่มีหนังสือที่ใหม่ ๆ หลากหลาย น่าอ่าน และเพียงพอต่อจำนวนนักเรียน มีคอมพิวเตอร์ที่ใช้งานได้เพียงพอกับนักเรียน และมีการจัดกิจกรรมทัศนศึกษาจากแหล่งเรียนรู้นอกสถานที่บ้าง เพื่อให้นักเรียนเกิดความสนใจมากขึ้น

“มีแหล่งเรียนรู้ให้เพียงพอ และครอบครัวต้องมีส่วนร่วม”

(ศึกษานิเทศก์คนที่ 1)

“ครอบครัวมีส่วนสำคัญ ต้องรณรงค์ทุกหน่วยงานในเรื่องรักการอ่าน ไม่จำเป็นต้องแค่ครอบครัว โรงเรียน และสามารถแสวงหาความรู้ด้วยวิธีอื่นด้วย เพราะจากแหล่งอื่นจะเข้าใจมากกว่า แต่อาจจะมีผู้เรียนบางกลุ่มยังไม่มีทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง บางกลุ่มมีทักษะ จึงต้องปลูกฝังให้หาความรู้เป็น และสามารถเลือกรับได้ ซึ่งครอบครัวเป็นแหล่งสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีที่สุด”

(ศึกษานิเทศก์คนที่ 3)

“หนังสือในห้องสมุดควรเลือกให้ตรงกับความต้องการของเด็ก การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียน เช่น กิจกรรมการอ่านเชิงวิเคราะห์ หรือการแสดงละครจากการอ่าน เป็นการปลูกฝังให้เด็กรักการอ่าน และให้ครอบครัวมีส่วนร่วมโดยปลูกฝังนิสัยรักการอ่านตั้งแต่วัยเด็ก”

(ศึกษานิเทศก์คนที่ 4)

“โรงเรียนจัดกิจกรรมพาเด็กไปทำกิจกรรมนอกห้องเรียน”

(ผู้บริหารโรงเรียนที่ 1)

“ต้องปลูกฝังจากที่บ้าน ครอบครัว ความพร้อมมาจากที่บ้าน การปลูกฝังการรักการอ่าน โรงเรียนมีโครงการรักการอ่าน ต้องควบคู่กันไปทั้งบ้านและโรงเรียน โดยเริ่มจากที่บ้าน และโรงเรียนช่วยเสริม โรงเรียนควรทำห้องสมุดให้นำใช้ มีสื่อหนังสือใหม่ๆ”

(ครูคนที่ 2)

2.2) มาตรฐานด้านครู

มาตรฐานที่ 9 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

สำหรับการพัฒนาให้ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูต้องมีความรู้ในเนื้อหาที่สอนเป็นอย่างดี ซึ่งรัฐควรจัดให้ครูมีการสอบวัดความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอนอย่างน้อยปีละ 1 ครั้งและให้ผู้ที่ไม่ผ่านเกณฑ์มารับการอบรมเนื้อหาวิชาที่สอนเพิ่ม เพื่อกระตุ้นให้ครูมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ และในการพัฒนาครูนั้น ควรหา Needs ของครูก่อนว่าครูมีความต้องการจะพัฒนาตนเองในด้านใดบ้าง การจัดการเรียนการสอนนั้นครูควรดูสภาพของเด็กว่าจะมีวิธีการจัดการเรียนการสอนอย่างไรให้เหมาะสม และการวิจัยในชั้นเรียนนั้นต้องทำให้ครูเห็นความสำคัญก่อน ทั้งนี้ควรลดภาระงานอื่นๆ ของครูเพื่อให้ครูได้ทำหน้าที่จัดการเรียนการสอนได้อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพมากที่สุด

“ครูต้องเห็นความสำคัญของการวิจัย และให้ความรู้กับครูด้วยเพราะบางคนเขียนไม่เป็น”

(ครูคนที่ 2)

“ครูควรดูจากสภาพของเด็กว่าควรจัดการเรียนการสอนอย่างไร โดยให้เด็กได้เรียนอย่างมีความสุข สนุกสนานในการเรียน เมื่อเด็กมีความสุขในการเรียนแล้วทำให้เด็กเกิดความอยากเรียน ทำให้ได้ความรู้ที่ดีกว่า”

(ผู้บริหารโรงเรียนที่ 2)

“ควรให้ครูมีการสอบวัดความรู้เป็นประจำโดยใช้ความรู้ที่สอนเป็นพื้น ถ้าได้คะแนนต่ำต้องมา work shop และอยากให้รัฐมีการสร้างแรงจูงใจ อาจจะเป็นเรื่องค่าครองชีพ เพื่อจะได้ครูที่มีคุณภาพ”

(ศึกษานิเทศก์คนที่ 4)

“ครูต้องมีความรู้แม่นยำในเนื้อหา แล้วลีลาจะมาเอง ถ้าครูไม่แม่นยำวิธีการสอนก็จะไม่มา ก็จะไปสอดคล้องกับที่ถามครูว่าอยากได้อะไร ครูอยากได้ความรู้เนื้อหาเยอะๆ คิดว่าน่าจะมีหน่วยงานที่ให้ความรู้ และน่าสังเกตว่าเราไม่เคยลงเนื้อหาให้ครู ให้แต่ทฤษฎี นโยบาย ก่อนจะพัฒนาควรรหา Needs ของครูก่อน และลดภาระงานของครูด้วย”

(ศึกษานิเทศก์คนที่ 3)

2.3) มาตรฐานด้านผู้บริหาร

มาตรฐานที่ 10 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสำเร็จในการบริหารจัดการ

ในการพัฒนาให้ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสำเร็จในการบริหารจัดการ สถานศึกษาควรมีการเปิดรับสมัครผู้บริหารอย่างเปิดเผยและไม่มีอิทธิพลทางการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้อง มีวาระในการบริหาร 4 ปี และสอบประเมินผลงานอยู่เสมอ ทั้งนี้ผู้บริหารควรมีภาวะผู้นำ มีหลักในการบริหาร

“ผู้บริหารต้องเอาหัวใจของครูและชุมชนให้ได้ มีคุณธรรม รับฟังทั้งคำติและคำชม ต้องใจเย็น หนักแน่น ภาวะผู้นำนั้นมีความสำคัญ บางทฤษฎีก็กล่าวว่าการบริหารนั้นเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ มีศิลปะในการบริหารคน พุดโน้มน้าวจิตใจ”

(ผู้บริหารโรงเรียนที่ 2)

“ผู้บริหารใช้ระบบเส้นสายน่าจะหลายกำแพงนี้ โดยขจัดอิทธิพลทางการเมือง ควรมีการสมัครผู้บริหารอย่างเปิดเผยของแต่ละโรงเรียน มีการสอบและประเมินผลงานอยู่เสมอ และมีวาระการบริหาร 4 ปี”

(ศึกษานิเทศก์คนที่ 4)

3) การดำเนินการของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา

3.1) ครู

ครูต้องเป็นครูที่แท้จริง คือมีจิตวิญญาณความเป็นครู ใฝ่รู้ ทุ่มเท เสียสละ รู้จักใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการพัฒนางาน พัฒนาตนเองอยู่เสมอ

“ครูต้องเป็นครูแท้ ครูจริง ต้องซึ้งในวิชาชีพ”

(ศึกษานิเทศก์คนที่ 1)

“ครูต้องรู้จักใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการพัฒนางาน พัฒนาตนเอง เน้นจิตวิญญาณความเป็นครู ทุ่มเท เสียสละ พัฒนาคุณภาพอย่างจริงจัง”

(ผู้บริหารโรงเรียนคนที่ 1)

3.2) ผู้บริหาร

ผู้บริหารควรมีการบริหารงานอย่างโปร่งใส มีคุณธรรม ทุ่มเท เสียสละ มีภาวะผู้นำ รู้จักใช้หลักจิตวิทยาในการบริหารงาน ต้องร่วมคิดร่วมทำกับบุคลากรภายในโรงเรียน และรู้จักดึงชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม

“ผู้บริหารควรมีความเป็นผู้นำ มีจิตวิทยาในการปกครองลูกน้อง สร้างความสามัคคี มีการบริหารงานอย่างโปร่งใส มีคุณธรรม เสียสละ นำลูกน้องไปในทางที่ถูก”

(ครูคนที่ 2)

“ผู้บริหารควรมีความคิดสร้างสรรค์ คิดสิ่งใหม่ๆ รู้จักใช้เทคโนโลยี พุดจูงใจให้กำลังใจ มีวิสัยทัศน์ เน้นปฏิบัติมากกว่าคิด มุ่งผลสัมฤทธิ์เป็นที่ตั้ง รู้จักใช้คนให้ตรงกับความถนัด ทุ่มเท เสียสละ รู้จักดึงชุมชนเข้ามาช่วยเหลือ”

(ผู้บริหารโรงเรียนคนที่ 1)

“ผู้บริหารต้องร่วมคิดร่วมทำ ไม่ใช่สั่งอย่างเดียว”

(ศึกษานิเทศก์คนที่ 2)

3.3) ชุมชน

ชุมชนควรให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนในการสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น และช่วยดูแลนักเรียนให้มีพฤติกรรมไปในทางที่ถูก

“ควรให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนในการดูแลเด็ก เป็นหูเป็นตาให้ ถ้าเห็นนักเรียนทำไม่ดีให้แจ้งโรงเรียน”

(ครูคนที่ 2)

“ต้องให้ความช่วยเหลือโรงเรียน สนับสนุนกิจกรรมที่โรงเรียนจัด ทั้งงบประมาณ และวัสดุ”

(ผู้บริหารโรงเรียนคนที่ 1)

“ชุมชนต้องร่วมมือ ระดมความคิดเห็น และแสดงความคิดเห็นร่วมกันกับผู้บริหารและครูในโรงเรียน”

(ผู้บริหารโรงเรียนคนที่ 2)

3.4) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ควรมีการจัดอบรมพัฒนาครูเป็นระยะเพื่อเป็นการกระตุ้น และทำให้ครูได้รับความรู้ สิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอ โดยแบ่งเป็นตามแต่ละช่วงชั้น และให้มีศึกษานิเทศก์มาตรวจเยี่ยมโรงเรียนในเขตรับผิดชอบของตนเองอยู่เสมอเพื่อเป็นการให้คำแนะนำแก่บุคลากรในโรงเรียน

“จัดอบรมโดยไม่เก็บเงินครู และมีคุณภาพ ศึกษานิเทศก์ลงโรงเรียนบ้าง ให้มาเป็นพี่เลี้ยงทำงานร่วมกับโรงเรียน ไม่ใช่มาสั่งหรือเก็บผลงานอย่างเดียว”

(ผู้บริหารโรงเรียนคนที่ 1)

“ให้เข้ามาร่วมมือช่วยเหลือบ้างในทุกๆ ด้าน เช่น งบประมาณ จำนวนครู”

(ผู้บริหารโรงเรียนคนที่ 2)

“ช่วยอำนวยความสะดวกในการพัฒนาครู จัดอบรมในกลุ่มสาระที่ควรพัฒนา และเวลาจัดอบรมควรเป็นช่วงชั้นไม่ใช่ให้ครูประดมอบรมร่วมกับครูมัธยม”

(ครูคนที่ 2)

3.5) กระทรวงศึกษาธิการ

ผู้บริหารกระทรวงศึกษาธิการควรมีคุณสมบัติด้านการศึกษาเพื่อให้เข้าใจการจัดการดำเนินการศึกษาอย่างแท้จริง ในการกำหนดนโยบายต่างๆ ควรคำนึงถึงสภาพโรงเรียนที่มีบริบทที่แตกต่างกันเพื่อให้มีการพัฒนาที่เหมาะสมกับท้องถิ่นนั้นๆ และสนับสนุนงบประมาณให้เพียงพอในการพัฒนาสถานศึกษาอย่างทั่วถึง

“ควรมีการดำเนินงานที่รวดเร็วในการกำหนดระเบียบกฎเกณฑ์ต่างๆ เอกสารหลักสูตรควรออกให้เร็ว”

(ครูคนที่ 2)

“สนับสนุนสื่อ หนังสือหลักสูตรแกนกลาง งบประมาณ นโยบายเปลี่ยนแปลงบ่อยทำให้โรงเรียนสนองไม่ทัน”

(ผู้บริหารโรงเรียนคนที่ 1)

“รัฐมนตรีหรือผู้บริหารในกระทรวงศึกษาควรจบทางการศึกษา และในการออกนโยบายต่างๆ ควรคำนึงถึงโรงเรียนเล็กๆ บ้าง”

(ผู้บริหารโรงเรียนคนที่ 2)

“กระทรวงศึกษาต้องออกนโยบายให้จริงจัง เรื่องจำนวนนักเรียนไม่ควร 40 คนต่อห้อง เพราะเด็กมากทำให้ความผูกพันระหว่างครูกับนักเรียนน้อย การจัดการเรียนการสอนก็ยาก ซึ่งนโยบายนี้ต้องควบคุมให้เป็นจริง เพราะมีระบบฝาก”

(ศึกษานิเทศก์คนที่ 4)

3.6) สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ.

ผู้ประเมินภายนอกของ สมศ. ควรมีอายุไม่มากนัก และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาและการวัดประเมินผลเป็นอย่างดี หรือเป็นบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้เข้าใจบริบทการจัดการศึกษามากยิ่งขึ้น ในการกำหนดมาตรฐาน เกณฑ์การประเมินควรให้ครูหรือบุคลากรในโรงเรียนได้มีส่วนร่วมมากขึ้น และควรมีระดับเกณฑ์การประเมินที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนนั้นๆ ด้วย

"สมศ. ควรมีการประเมินแบบกัลยาณมิตรต่อไป ให้ประเมินตามสภาพจริงที่โรงเรียนเป็นอยู่ ว่าดีเหมาะสมกับชุมชนและงบประมาณที่ได้รับก็น่าจะผ่าน ผู้ประเมินภายนอกควรมีอายุไม่มากนัก ประมาณ 40-50 ปี เพื่อให้มีความกระตือรือร้นในการทำงาน ซึ่งปัจจุบันบางคนเป็นข้าราชการเกษียณ และผู้ประเมินภายนอกควรเป็นบุคลากรทางการศึกษาหรือมีความรู้เฉพาะทางด้านการศึกษาและการประเมินผล"

(ผู้บริหารโรงเรียนคนที่ 1)

"การกำหนดเกณฑ์ควรมองถึงสภาพความเป็นจริง และให้ลดระดับเกณฑ์การประเมินลงบ้าง ควรใช้ระดับเกณฑ์การประเมินที่เหมาะสมกับโรงเรียนเช่นแบ่งเป็น โรงเรียนขนาดเล็ก กลาง ใหญ่"

(ผู้บริหารโรงเรียนคนที่ 1)

"ควรให้มีครูฝ่ายประเมินเข้าร่วมในการสร้างหรือกำหนดมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมิน เพราะบางครั้งเกณฑ์สูงเกินไป"

(ครูคนที่ 2)

"สมศ. อย่าให้ครูทำเอกสารมากนัก เพราะทำให้เป็นภาระของครู และผู้ประเมินภายนอกทำยังไงให้มีมาตรฐานเดียวกัน"

(ศึกษานิเทศก์คนที่ 4)

2.2 การสนทนากลุ่ม (focus group) ในเขตต่างจังหวัด

การจัดสนทนากลุ่มครั้งนี้มีผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม 6 คน ประกอบด้วย ศึกษานิเทศก์ 4 คน และครู 2 คน ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มได้ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม และร่วมกันกำหนดแนวทางในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ดังต่อไปนี้

1) ความสอดคล้องของผลการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาจากการสำรวจและจากการสนทนากลุ่ม

จากตารางที่ 4.13 แสดงผลความสอดคล้องของผลการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาจากการสำรวจและจากการสนทนากลุ่ม พบว่ามาตรฐานด้านผู้เรียนสอดคล้องกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และไม่สอดคล้องกัน 3 มาตรฐานคือ มาตรฐานที่ 2, 3 และ 4 ด้านครูทุกมาตรฐานมีความสอดคล้องกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านผู้บริหารสอดคล้องกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ทั้ง 5 มาตรฐานไม่มีความสอดคล้องกันเลย ดังแสดงตามตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 ความสอดคล้องและความสัมพันธ์ของผลการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาจากการสำรวจและจากการสนทนากลุ่ม (ต่างจังหวัด)

มาตรฐาน	ผลการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา		ความสอดคล้อง	r_s
	การสำรวจลำดับความสำคัญ	การสนทนากลุ่มลำดับความสำคัญ		
ด้านผู้เรียน				0.99**
1. ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์	5	5	✓	
2. ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี	7	6	✗	
3. ผู้เรียนมีสุนทรียภาพ และลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา	6	7	✗	
4. ผู้เรียนมีความสามารถในการวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณมีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์	3	2	✗	
5. ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร	1	1	✓	
6. ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	2	2	✓	
7. ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต	4	4	✓	
ด้านครู				1.00**
8. ครูมีคุณวุฒิ/ ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบและมีครูเพียงพอ	2	2	✓	
9. ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	1	1	✓	
ด้านผู้บริหาร				-0.87
10. ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสำเร็จในการบริหารจัดการ	4	1	✗	
11. สถานศึกษามีการจัดองค์กรโครงสร้าง และการบริหารงานอย่างเป็นระบบ ครบวงจรให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา	3	2	✗	
12. สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	2	5	✗	
13. สถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้	1	4	✗	

**p<.01

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

มาตรฐาน	ผลการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา		ความสอดคล้อง	r_s
	การสำรวจ	การสนทนากลุ่ม		
	ลำดับความสำคัญ	ลำดับความสำคัญ		
14. สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์ และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา	3	3	✓	

**p<.01

หมายเหตุ: ✓ หมายถึง สอดคล้อง
 ✗ หมายถึง ไม่สอดคล้อง

2) แนวทางในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา

2.1) มาตรฐานด้านผู้เรียน

มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร

ในการพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร ครูควรมีความเข้าใจในหลักสูตรให้ชัดเจนและกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้ความรู้โดยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย

“ให้ครูศึกษาหลักสูตรให้ชัดเจนและแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบก่อนว่าจะได้อะไรเมื่อเรียนจบในเรื่องนี้ และนำโครงงานเข้ามาเพื่อให้เด็กได้ค้นคว้า ก็จะทำให้เด็กได้เปลี่ยนวิธีการเรียนได้ปฏิบัติ ทำให้ไม่น่าเบื่อ”

(ครูคนที่ 1)

“ให้นักเรียนสร้าง mind map ทำให้นักเรียนเห็นภาพรวมในเรื่องนั้นๆ และชี้ถึงองค์ประกอบแต่ละส่วนและที่มา ซึ่งเป็นการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์เหมือนกัน”

(ครูคนที่ 2)

มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

สำหรับการพัฒนาให้ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ควรจัดหาแหล่งเรียนรู้ และมีสื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยให้เพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน

“ต้องหาแหล่งเรียนรู้เพิ่ม จัดห้องสมุดให้เป็นเอกเทศมีหนังสือที่หลากหลาย น่าสนใจ ซึ่งปัจจุบันส่วนมากเป็นหนังสือแบบเรียนทำให้เด็กไม่มีความสนใจ”

(ครูคนที่ 1)

“มีคอมพิวเตอร์เพียงพอ แต่เด็กใช้สื่อไม่ถูกทาง ดังนั้นครูและสิ่งแวดล้อม ผู้ปกครอง ชุมชนต้องเข้ามามีส่วนร่วมปลูกฝังให้เด็กรักและเห็นคุณค่าของการเรียน ชี้นะ ดูแล เอาใจใส่ให้เห็นแบบอย่างที่ดี”

(ครูคนที่ 2)

มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มี วิจารณ์ญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์

ในการพัฒนาผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มี วิจารณ์ญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ครูควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนได้วิเคราะห์ ลงมือปฏิบัติ ไม่ว่าจะป็นภายในห้องเรียนหรือนอกห้องเรียน

“ครูให้เด็กได้ทำโครงการ รายงานมากขึ้นให้ครบทุกกลุ่มสาระทำให้นักเรียนได้ รู้จักคิด เปรียบเทียบ”

(ครูคนที่ 1)

“จัดกิจกรรมทั้งในห้องเรียน ตามบทเรียน และกิจกรรมภายนอก เช่นมีการ ทดลอง ได้ใช้จินตนาการ นำเหตุการณ์ข่าวประจำวันให้นักเรียนได้วิเคราะห์ แต่ครูต้องคอยชี้แนะ โดยการตั้งคำถามให้รู้จักคิดไม่ใช่ความจำ”

(ครูคนที่ 2)

2.2) มาตรฐานด้านครู

มาตรฐานที่ 9 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมี ประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

สำหรับการพัฒนาให้ครูให้มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนและเน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้บริหารควรมีการนิเทศกำกับติดตามครูผู้สอนเป็นระยะและมีการส่งเสริมให้ครู รักในวิชาชีพครู พร้อมทั้งมีการส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองในการจัดการเรียนการสอน

“มีการกระตุ้นและนิเทศอย่างต่อเนื่อง โดยผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย หรือ จากเขตพื้นที่ให้ออกไปดูบ้าง อย่างน้อยเดือนละครั้ง เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ครูได้รับคำแนะนำ”

(ครูคนที่ 1)

“ต้องพัฒนาครูให้ครูมีความเข้าใจการจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และครู ต้องทำหน้าที่ให้เต็มที่ มีวิญญาณความเป็นครู วิจัยในชั้นเรียนอบรมแล้วไม่ได้ทำเพราะไม่มี ตัวอย่างไม่รู้จะทำอย่างไร”

(ครูคนที่ 2)

2.3) มาตรฐานด้านผู้บริหาร

มาตรฐานที่ 10 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสำเร็จในการบริหารจัดการ

ผู้บริหารควรมีการพัฒนาในด้านภาวะผู้นำ ไม่ว่าจะเป็นทางด้านวิชาการและการสื่อสาร พร้อมทั้งมีการใช้อำนาจในการตัดสินใจที่เด็ดขาด และที่สำคัญต้องเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรมและเป็นกัลยาณมิตรที่ดี

“ผู้บริหารมีลักษณะมิตรสัมพันธ์ เด็ดขาดเป็นบางเรื่อง มีการนิเทศอย่าง ต่อเนื่อง”

(ครูคนที่ 1)

“ผู้ที่จะมาเป็นผู้บริหารควรได้รับการเรียนหลักการบริหารมาก่อนพร้อมทั้งพัฒนา คุณธรรม จริยธรรมด้วย จึงจะไปได้ดี”

(ครูคนที่ 2)

“ผู้บริหารโรงเรียนต้องได้รับการพัฒนาภาวะผู้นำทางด้านวิชาการและการสื่อสาร ในองค์กร เพราะวก่อนที่จะสื่อสารให้ลูกน้องเข้าใจได้ ต้องเหนือกว่าครู คำว่าเหนือในที่นี้ไม่ใช่ เหนือด้วยอำนาจ แต่เหนือด้วยความรู้ เหนือด้วยประสบการณ์ เหนือด้วยความสามารถ”

(ศึกษานิเทศก์คนที่ 4)

“จะต้องสร้างความเข้มแข็งให้กับสถานศึกษาอย่างแท้จริง โดยเฉพาะเรื่องบอร์ด ของสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้องมีอำนาจในการตัดสินใจ การที่จะสรรหาผู้บริหาร สรรหาครูอะไรต่างๆ ต้องให้พร้อม ถ้าแบบนี้ผมว่าไปได้สวย”

(ศึกษานิเทศก์คนที่ 3)

3) การดำเนินการของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา

3.1) ครู

ครูควรทำหน้าที่ของตนเองในการสอนให้เด็กมีความรู้ความสามารถในการดำรงชีวิตประจำวันได้

“ครูต้องรู้เป้าหมายตามบทบาทหน้าที่ของตนเอง กำหนดวิธีการของตนเองแล้ว เดินไปให้ถึง”

(ศึกษานิเทศก์คนที่ 4)

“สอนให้เด็กมีความรู้ สามารถนำไปใช้ในการดำรงชีวิตได้อย่างน้อยอ่านออกเขียนได้”

(ครูคนที่ 1)

“ครูต้องมีความตระหนักรู้ว่าหน้าที่โดยตรงของครูคืออะไร (สอนจริงๆ ดูแลเด็กจริงๆ) ไม่ใช่ไปโรงเรียนวันๆ แต่จิตใจอยู่ที่ธุรกิจของตัวเอง ถ้าครูมีรายได้สูงขึ้นก็อาจทำให้คนอยากเป็นครูบ้าง”

(ครูคนที่ 2)

3.2) ผู้บริหาร

ผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำในการที่จะประสานงานระหว่างครู นักเรียน และชุมชน ในการจัดกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน พร้อมทั้งต้องมีการนิเทศกำกับติดตามเป็นระยะ

“มีการนิเทศประสานงาน ให้กำลังใจ มีการบริหารที่เด็ดขาด”

(ครูคนที่ 1)

“ต้องมีภาวะผู้นำ ไม่ว่าจะนำเด็ก ครู ชุมชน ต้องมีความรู้ความเข้าใจ มีความสามารถในภาวะผู้นำสูง ควรมีการประเมินผู้บริหารเป็นระยะ ถ้าไม่ผ่านก็ให้ย้าย”

(ครูคนที่ 2)

3.3) ชุมชน

โรงเรียนต้องมีการประสานงานกับชุมชน มีการจัดกิจกรรมร่วมกันโดยให้ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วม พร้อมทั้งมีการส่งเสริมสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

“ควรให้คณะกรรมการสถานศึกษาเป็นตัวแทนในการประสานงานระหว่างชุมชน และโรงเรียนไม่ว่าจะเป็นการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนและชุมชน”

(ครูคนที่ 1)

“ชุมชนกับผู้บริหารและครูต้องมีกิจกรรมร่วมกันบ่อยๆ ให้เห็นการดำเนินงานของโรงเรียนเพื่อจะได้ให้ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมและทางรัฐควรจัดหางบสนับสนุนกิจกรรมโรงเรียนกับชุมชน”

(ครูคนที่ 2)

3.4) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรมีการทำงานอย่างเป็นระบบ มีการกำหนดระยะเวลาในการนิเทศกำกับติดตามและประเมินสถานศึกษา พร้อมทั้งมีการชี้แจงรายละเอียดต่าง ๆ ให้ทางสถานศึกษาทราบล่วงหน้า

“เขตพื้นที่ฯ ควรมีการติดตามตรวจเยี่ยมบ้างอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง เพราะปกติถ้าไม่มีคำสั่งก็ไม่ไป”

(ครูคนที่ 1)

“เขตพื้นที่ฯ เข้าไปช่วยเหลือทางโรงเรียนว่าโรงเรียนไหนมีปัญหาอะไรบ้าง อยากให้เขตออกไปนิเทศ บางปีก็ไม่เคยได้รับการนิเทศเลย อยากให้ทำงานให้เป็นระบบว่าใครรับผิดชอบส่วนไหนบ้างและในแต่ละปีจะนิเทศเรื่องอะไร”

(ครูคนที่ 2)

3.5) กระทรวงศึกษาธิการ

กระทรวงศึกษาธิการควรมีการจัดสรรงบประมาณให้กับสถานศึกษาอย่างเหมาะสม พร้อมทั้งมีการกำกับติดตามการทำงานและรายงานการประเมินผลงานให้ทางสถานศึกษาทราบ

“กระทรวงควรให้งบประมาณให้เต็มอัตราตามที่ทางโรงเรียนขอไป”

(ครูคนที่ 1)

“ควรมีหลักเกณฑ์ที่แน่นอนในการประเมินหรือติดตามการทำงานของสถานศึกษาและต้องดูความเหมาะสมของบริบทของโรงเรียนที่จะปฏิบัติตามคำสั่งของทางราชการได้”

(ครูคนที่ 2)

3.6) สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาควรมีเกณฑ์ในการคัดเลือกบุคลากรที่จะมาเป็นผู้ประเมินภายนอก และบุคลากรต้องมีความรู้ในเรื่องการประเมินสถานศึกษาอย่างชัดเจน

“สมศ. จะหาคนมาประเมินภายนอก ต้องให้เข้าถึงปรัชญาและหลักของการจัดการศึกษา ไม่ใช่ใครก็ได้ ต้องมีมาตรฐานเดียวกัน ตัวเลขออกมาต้องให้ทุกคนยอมรับได้”

(ศึกษานิเทศก์ที่ 3)

“ผู้ประเมินไม่มีความเข้าใจในการจัดการดำเนินงานของโรงเรียน เป็นปัญหาที่ตัวผู้ประเมินน่าจะมาจากอาชีพเดียวกัน มีความรักในอาชีพนี้มากกว่าที่เป็นอยู่ มีความเข้าใจในเรื่อง การประเมินและเกณฑ์การประเมินควรแยกเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก กลาง ใหญ่ให้เหมาะสมกับ บริบทของโรงเรียน”

(ครูคนที่ 1)

“ไม่ควรจะมี สมศ. กระทรวงควรประเมินเองไม่ใช่ให้บุคคลภายนอกมาประเมิน”

(ครูคนที่ 2)

2.3 ผลการสังเคราะห์แนวทางในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาที่เหมาะสมจากการสนทนากลุ่ม

การสังเคราะห์แนวทางในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาที่เหมาะสมจากการจัดสนทนากลุ่มระหว่าง 2 พื้นที่ซึ่งมีบริบทในการจัดการศึกษาที่ต่างกันคือ กรุงเทพมหานคร และต่างจังหวัด (ขอนแก่น) ได้ข้อสรุปแนวทางในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาดังต่อไปนี้

1. แนวทางในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาที่เหมาะสม

มาตรฐานด้านผู้เรียน

มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร: ครูควรมีความเข้าใจในหลักสูตรให้ชัดเจนและกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ใช้ความรู้โดยมีการจัดการเรียนการสอนแบบ บูรณาการเพื่อสร้างความสนใจให้กับนักเรียน และใช้หลักจิตวิทยาการแนะแนวเพื่อให้นักเรียนรู้ถึง ศักยภาพ และความถนัดของตนเอง

มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง: ทางโรงเรียนควรจัดแหล่งเรียนรู้ สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศที่ ทันสมัยเพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน และสอนให้นักเรียนสามารถเลือกรับสื่อได้อย่าง เหมาะสม

มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มี วิจัยรณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์: ครอบครัวยุคใหม่และโรงเรียน ควร ร่วมมือกันจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนได้คิดวิเคราะห์ ลงมือปฏิบัติ และทางโรงเรียน ควรให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการริเริ่มจัดกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียน

มาตรฐานด้านครู

มาตรฐานที่ 9 ครูมีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ: ครูต้องมีความรู้ในเนื้อหาที่สอนเป็นอย่างดี ซึ่งควรมีการสอบวัดความรู้ครูอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ผู้บริหารควรมีการนิเทศกำกับติดตามครูผู้สอนเป็นระยะ พร้อมทั้งส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนาตนเองในการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง และควรศึกษาความต้องการจำเป็นของครูก่อนว่าต้องการพัฒนาตนเองในด้านใดบ้าง ทั้งนี้ควรลดภาระงานอื่นๆ ของครูเพื่อให้ครูได้ทำหน้าที่จัดการเรียนการสอนได้อย่างเต็มที่

มาตรฐานด้านผู้บริหาร

มาตรฐานที่ 10 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสำเร็จในการบริหารจัดการ: ผู้บริหารควรมีการพัฒนาในด้านภาวะผู้นำ ไม่ว่าจะเป็นทางด้านวิชาการ และที่สำคัญต้องเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรมและเป็นกัลยาณมิตรที่ดี พร้อมทั้งมีการใช้อำนาจในการตัดสินใจที่เด็ดขาด ทั้งนี้สถานศึกษาควรมีการเปิดรับสมัครผู้บริหารอย่างเปิดเผยและไม่มีอิทธิพลทางการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้อง มีวาระในการบริหาร 4 ปี และสอบประเมินผลงานอยู่เสมอ

2. การดำเนินงานของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา

ครู: ครูต้องมีจิตวิญญาณความเป็นครู ทุ่เมเท เสียสละ พัฒนาตนเองอยู่เสมอ ควรทำหน้าที่การสอนของตนเองให้ดีที่สุด

ผู้บริหาร: ต้องมีภาวะผู้นำ รู้จักใช้จิตวิทยาในการบริหารงาน ประสานงานระหว่างครู นักเรียน และชุมชนในการจัดกิจกรรมต่างๆ และมีการบริหารงานอย่างโปร่งใส มีคุณธรรม พร้อมทั้งมีการนิเทศกำกับติดตามเป็นระยะ

ชุมชน: ควรให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนในการสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น และช่วยดูแลนักเรียนให้มีพฤติกรรมที่ถูกต้อง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา: ควรมีศึกษานิเทศก์มาตรวจเยี่ยมโรงเรียนในเขตรับผิดชอบของตนเองอยู่เสมอเพื่อเป็นการให้คำแนะนำแก่บุคลากรในโรงเรียน มีการกำหนดระยะเวลาในการนิเทศกำกับติดตามและประเมินสถานศึกษา พร้อมทั้งชี้แจงรายละเอียดต่างๆ ให้ทางสถานศึกษาทราบล่วงหน้า และมีการจัดอบรมพัฒนาครูเป็นระยะเพื่อเป็นการกระตุ้น และทำให้ครูได้รับความรู้ สิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอ โดยแบ่งตามช่วงชั้น

กระทรวงศึกษาธิการ: มีการจัดสรรงบประมาณให้กับสถานศึกษาอย่างเหมาะสม และเพียงพอ ในการกำหนดนโยบายต่างๆ ควรคำนึงถึงสภาพโรงเรียนที่มีบริบทที่แตกต่างกัน เพื่อให้มีการพัฒนาที่เหมาะสมกับท้องถิ่นนั้นๆ

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ.: ผู้ประเมินภายนอกของสมศ. ควรมีอายุไม่มากนัก และเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาและการวัดและประเมินผลเป็นอย่างดี หรือเป็นบุคลากรทางการศึกษาเพื่อให้เข้าใจบริบทการจัดการศึกษามากยิ่งขึ้น และในการกำหนดมาตรฐานและเกณฑ์การประเมินควรให้ครูหรือบุคลากรในโรงเรียนได้มีส่วนร่วมมากขึ้น และควรมีเกณฑ์การประเมินที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนนั้นๆ ด้วย

